

Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid (CIW)

Nieuwsbrief

Jaargang 2 Nummer 2

Mei 2005

Nieuws van de commissie (voorzitter: Frank Van Sevens, VMM)

De commissie kwam voor de tweede keer dit jaar bijeen op 12 april 2005.

Als eerste agendapunt kwam de **waterbeleidsnota** aan bod. De Vlaamse regering hechtte op 8 april haar definitieve goedkeuring aan de waterbeleidsnota. Aan het ontwerp van waterbeleidsnota werden enkele zinnen toegevoegd.

De voorbereiding van de waterbeleidsnota gebeurde door de CIW. Na politiek overleg werd een principiële goedgekeurde ontwerp van de waterbeleidsnota voor advies voorgelegd aan de MINA-raad en de SERV. Op de website van de CIW vindt u zowel het ontwerp van de waterbeleidsnota, het advies van de SERV en de MINA-raad en de definitieve goedgekeurde waterbeleidsnota.

In de waterbeleidsnota zet de Vlaamse regering in *vijf krachtlijnen* haar visie op het waterbeleid dat ze wil voeren uiteen. Deze krachtlijnen vormen het uitgangspunt voor de concrete maatregelen en acties die in de bekken- en stroomgebiedbeheerplannen worden uitgewerkt. De vijf krachtlijnen zijn:

- 1. Het terugdringen van schade door wateroverlast en het voorkomen of beperken van watertekort*
Het is onmogelijk om heel Vlaanderen te beschermen tegen overstromingen. Daarom zullen de inspanningen zich in eerste instantie richten op het voorkomen en beperken van schade door overstromingen. Het concept "water vasthouden - bergen – afvoeren" vormt hierbij de leidraad. Tegelijkertijd wordt watertekort voorkomen of beperkt. Wateroverlast en watertekort zijn immers twee uitersten van hetzelfde probleem.
- 2. Water voor de mens*
Het versterken van de multifunctionaliteit van het watersysteem vormt een tweede belangrijk aandachtspunt. De verschillende economische, ecologische en sociale functies van het watersysteem moeten een plaats krijgen en de draagkracht van het watersysteem moet hierbij gerespecteerd worden. De vitale rol van water in de economie en de samenleving zal versterkt worden. Sleutelementen hierin zijn de ontwikkeling van scheepvaart als milieuvriendelijk alternatief voor wegtransport; en een duurzame watervoorziening voor de bevolking, de industrie en de landbouw. Nieuwe impulsen voor watergebonden recreatie en onroerend erfgoed verhogen de belevingswaarde van water.
- 3. De verbetering van de waterkwaliteit*
Ter verbetering van de waterkwaliteit gaat bijzondere aandacht uit naar de organisatie en financiering van de waterzuivering. De drinkwatermaatschappijen krijgen hierbij een belangrijke rol toebedeeld. Door bovendien het oppervlaktewater, het grondwater, de waterbodems en waterrijke natuur in samenhang te benaderen, zorgt de waterbeleidsnota voor een geïntegreerde aanpak van het waterbeheer in het algemeen en van de waterkwaliteit in het bijzonder.
- 4. Duurzaam en efficiënt gebruik van water*
Aangezien water met een geschikte kwaliteit voor verschillende soorten gebruik steeds schaarser wordt, benadrukt de waterbeleidsnota het belang van initiatieven om water te hergebruiken en alternatieve waterbronnen aan te wenden. De waterbeleidsnota hecht in dit kader ook veel belang aan een groeiend bewustzijn en een aangepast gedrag bij watergebruikers.
- 5. Een meer geïntegreerd waterbeleid voeren*
De overleg- en coördinatiestructuren die voorzien zijn in het decreet IWB zullen opgericht worden. Ook grensoverschrijdende samenwerking en overleg met het beleidsdomein van de ruimtelijke ordening zijn essentieel voor een geïntegreerd waterbeleid. Verder wordt duidelijk gemaakt dat het waterbeleid niet enkel een zaak is van waterbeheerders en politici, maar van alle betrokkenen. Instrumenten zoals informatieverstoring, mogelijkheden tot inspraak en samenwerking zullen hiervoor ingezet worden. Zo zal van de waterbeleidsnota een toegankelijke brochure gemaakt

worden. De tekst van de waterbeleidsnota zelf is te raadplegen op de website www.ciwvlaanderen.be.

Nieuws van de Permanente Projectgroep (voorzitter: Lieve De Roeck, VMM)

In de komende maanden zal de Permanente Projectgroep via een studie-opdracht een methodiek opstellen voor de toekenning van functies aan waterlichamen in waterbeheerplannen. De CIW keurde op 27 januari een visietekst over functietoekenningen goed. De opdracht om een methodiek uit te werken op basis van deze visietekst is na overleg in de Permanente Projectgroep gegund aan Haskoning, en loopt tot medio augustus van dit jaar. Zowel deelbekken, bekken- als stroomgebiedbeheerplannen zullen functietoekenningen bevatten.

De Permanente Projectgroep zal ook de opmaak van een brochure over de waterbeleidsnota begeleiden. De eerste redactievergadering hierover zal doorgaan op 18 mei. Een afgewerkte brochure wordt tegen augustus 2005 verwacht.

Op 26 april vergaderde de Permanente Projectgroep over de watertoets. Meer uitleg hierover vindt u onder de "werkgroep Watertoets".

Nieuws van de werkgroepen

- **Werkgroep Kaderrichtlijn Water (voorzitter: Veronique Van Den Langenbergh, VMM)**

Het kabinet van minister Peeters gaf de VMM de opdracht om een nieuwe afbakening voor de oppervlaktewaterlichamen uit te werken. Deze moest beduidend minder waterlichamen omvatten en rekening houden met de deelbekkengrenzen.

Uitgaande van een vereenvoudigde typologie werkte de VMM een aantal voorstellen uit. Op basis hiervan besliste het kabinet om enkel de waterlopen beheerd door het Vlaamse Gewest (waterwegen en onbevaarbare waterlopen van de eerste categorie) en de meren groter dan 50 ha als "relevante" oppervlaktewaterlichamen te beschouwen om aan Europa te rapporteren. Op dit ogenblik zijn in Vlaanderen 199 "relevante" / "Europese" oppervlaktewaterlichamen afgebakend.

Daarnaast zullen een aantal "lokale" waterlichamen afgebakend worden, waarvoor in het Vlaams beleid (op basis van de bekken- en deelbekkenbeheerplannen) garanties worden ingebouwd om de milieudoelstellingen van de KRLW te halen. Die afbakening zal gebeuren binnen de subwerkgroep Planningsverantwoordelijken van de werkgroep Bekkenwerking.

De samenvattingen van de analyserapporten van Schelde en Maas, opgemaakt ten behoeve van de rapportering aan Europa, kunnen geraadpleegd worden op de website (www.ciwvlaanderen.be/ciw.cgi?s_id=40) Dat geldt ook voor de analyserapporten zelf en voor de overkoepelende rapporten, opgesteld door de Internationale Schelde- en Maascommissie.

- **Werkgroep Bekkenwerking (voorzitter: Jan Strubbe, AWZ)**

In opdracht van de CIW bereidde de werkgroep Bekkenwerking een standpunt voor in verband met de advisering van de waterzuiveringdossiers op bekken- en deelbekkenniveau.

De aanleiding hiervoor was een vraag van de vertegenwoordigers van VVSG, VVPW en VVP naar de rol van de CIW in het waterzuiveringsbeleid, gesteld op de CIW-vergadering van 26 november 2004. Op lokaal niveau hebben de werkzaamheden en de investeringen in waterbeheer namelijk in grote mate betrekking op waterzuivering.

Een bevraging van de bekkencoördinatoren leert dat de huidige werkwijze, waarbij de ambtenarenwerkgroepen adviseren over waterzuivering nuttig blijkt, maar niet overal toegepast wordt. In afwachting van de operationalisering van de structuren op bekken- en deelbekkenniveau zal de huidige werkwijze behouden blijven.

De werkgroep Bekkenwerking stelde ook een nota op over de opmaak van de bekkenbeheerplannen, met als doel het huidige proces te optimaliseren. De huidige vertraging bij de opmaak is aan een combinatie van factoren te wijten. De tijdrovende analyses (met uitgebreid overleg met de sectoren), het uitblijven van de verwachte uitbreiding van de personeelsbezetting en het hoge ambitieniveau spelen daarbij een belangrijke rol. Op basis van het voorstel van aanpak van de werkgroep, besliste de CIW een realistischer ambitieniveau te hanteren waarbij rekening wordt gehouden met het beschikbare personeel en de beschikbare middelen.

De CIW zal het proces van de opmaak van bekkenbeheerplannen zodanig sturen dat de in het decreet IWB vooropgestelde termijnen worden gehaald. Dit betekent dat de plannen medio 2006 in openbaar onderzoek kunnen gaan.

- **Werkgroep Watersysteemkennis** (voorzitter: Rudi Verheyen, UA)

Binnen de werkgroep Watersysteemkennis heeft een task force Informatiesysteem Watersysteemkennis de opdracht om een overkoepelende en gestructureerde toegang tot gegevens, informatie en kennis in verband met het watersysteem te ontwikkelen. Een grondige kennis van het watersysteem in al zijn facetten is immers onmisbaar voor een integrale aanpak van het watervraagstuk. Op de CIW vergadering van 12 april lag hiertoe een conceptnota voor. Het gaat om een actieplan dat drie grote luiken bevat, namelijk:

1. de uitbouw van een on-line expertennetwerk;
2. de ontsluiting van beschikbare meetgegevens en de bijhorende metadata;
3. de ontsluiting van metadata over literatuur, publicaties, studies.

Als eerste stap voorziet de CIW op haar website een webpagina met links naar bestaande informatiesystemen en databanken. U vindt deze webpagina onder de link "watersysteemkennis" in de lichtblauwe horizontale balk bovenaan de website. Momenteel beperkt het aanbod zich tot databanken van AMINAL (afdeling Water), AWZ en VMM. Mettertijd zal dit overzicht verder aangevuld worden met informatie van andere leden van de CIW, universiteiten, onderzoeksinstellingen en lokale beheersafdelingen.

Op 21 april 2005 organiseerde de werkgroep Watersysteemkennis een vierde Waterforum. Tijdens dit Waterforum werd binnen vier parallelsessies (kaderrichtlijn Water, waterkwantiteit, instrumenten integraal waterbeheer en planning) gediscussieerd over de behoeften van het beleid aan kennis van het watersysteem. De resultaten van deze discussies vormen een insteek voor het congres Watersysteemkennis in 2007 en de voorafgaande thematische studiedagen. De verschillende bijdragen van de sprekers en de resultaten van de discussies worden weldra ter beschikking gesteld op de website van de CIW. Zij zullen ook terug te vinden zijn via de link "watersysteemkennis".

- **Werkgroep Waterkwantiteit** (co-voorzitters: Filip Raymaekers, AMINAL en Frank Mostaert, AWZ)

De werkgroep Waterkwantiteit bereidt de Vlaamse standpunten voor in het kader van een nieuwe Europese richtlijn rond waterkwantiteit. De werkgroep Waterkwantiteit houdt zich in dit kader ook bezig met conceptueel beleidsmatig denken rond overstromingskaarten, schade- en risicokaarten, overstromingsbeheerplannen en de problematiek van overstromingsgevaar.

Met het oog op de opmaak van een kaart voor de toepassing van de watertoets houdt de subwerkgroep overstromingskaarten binnen de werkgroep Watertoets zich met gelijkaardige thema's binnen Vlaanderen bezig.

Een betere taakverdeling was hier noodzakelijk. De CIW besliste dat de werkgroep Watertoets een overstromingskaart ten behoeve van de watertoets opstelt met bijbehorende richtlijnen voor het gebruik ervan en dat de werkgroep Waterkwantiteit het mandaat krijgt om de problematiek rond overstromingsbeheerplannen, risicokaarten, schadekaarten en overstromingskaarten voor het volledige Vlaamse grondgebied, in uitvoering van het Europese initiatief, verder uit te werken.

- **Thematische werkgroepen**

- werkgroep Watertoets (voorzitter: Paul Thomas, afdeling Water, AMINAL)

Op de CIW vergadering van 12 april legde de werkgroep Watertoets een ontwerptekst van uitvoeringsbesluit en een achtergronddocument "richtlijnen voor de vergunningverlener" bij de watertoets voor. Omdat sommige vragen en opmerkingen onbeantwoord bleven, besliste de CIW dat deze ontwerpteksten opnieuw worden behandeld binnen de Permanente Projectgroep. Een aangepaste ontwerptekst van uitvoeringsbesluit en achtergronddocument zal dan via een schriftelijke procedure ter goedkeuring worden voorgelegd aan de leden van de CIW, tegen uiterlijk 9 mei. Daarna zal de voorzitter van de CIW de teksten bezorgen aan minister Peeters en minister Van Mechelen.

Verder is afgesproken dat de werkgroep Watertoets tegen de CIW vergadering van 30 september 2005 een gebruiksvriendelijk instrumentarium voor het toepassen van de watertoets zal ontwikkelen, alsook een geoloket waarmee het betrokken kaartmateriaal vlot kan worden geraadpleegd. Om de vergunningverleners vertrouwd te maken met de richtlijnen zal de werkgroep Watertoets een informatie- en opleidingscampagne voorbereiden. Op de volgende CIW vergadering zal hiervoor een aanpak voorliggen.

- werkgroep Ecologisch Waterbeheer (voorzitter: Jean-Pierre Heirman, AMINAL)

Tijdens zijn vergadering van 30 maart 2005 besprak de werkgroep de problematiek van de grote watervlakte en de maatregelen ter bestrijding van deze exoot. De gewestelijke, provinciale en lokale waterbeheerders werken samen om tot een gebiedsdekkende bestrijding te komen. Er is een databank in opmaak over de verspreiding van de exoten. Daarnaast wordt een grondig bestrijdingsprogramma opgestart om broeihaarden te verwijderen en om via permanente nazorg te vermijden dat er hergroei plaatsvindt. Gerichte sensibilisatieacties moeten het dumpen van exoten in waterlopen voorkomen en er wordt nagegaan of de verkoop van invasieve soorten kan verboden worden.

Het handboek Vismigratie is zo goed als afgewerkt. De werkgroep zal dit handboek voorstellen op een infonamiddag die zal doorgaan op dinsdag 21 juni. Het programma vindt u binnenkort op de website van de CIW.

Het Instituut van Bosbouw en Wildbeheer trof in het kanaal van Dessel naar Schoten, de Laan, de Maas, het kanaal van Bocholt naar Herentals en het kanaal van Beverlo zeer hoge concentraties aan PCB's in palingen aan. Naar aanleiding hiervan werd afgesproken dat de werkgroep Ecologisch Waterbeheer, in samenspraak met de werkgroep Bagger- en Ruimingsspecie, een concrete oplossing met financiële raming en timing voor de sanering van deze vijf blackpointsites voorlegt tegen de vergadering van de CIW van 30 juni. Een concrete oplossing voor de sanering van de blackpoint site 'De Laan' is in opmaak.

In opdracht van de CIW zal de werkgroep Ecologisch Waterbeheer tegen 1 oktober 2005 een voorstel uitwerken voor aanvulling van de methodologie voor de opmaak van de bekkenbeheerplannen met het aspect oeverzones.

- werkgroep Bagger- en Ruimingsspecie (voorzitter: Henri Serruys, Dept. LIN)

De werkgroep Bagger- en Ruimingsspecie vergaderde op 17 maart. De werkgroep besprak de methodiek om de sanerings- of ruimingsprioriteit voor waterbodems te bepalen op basis van hydraulische en ecologische noodzaak. Deze methodiek zal deel uitmaken van de bekkenbeheerplannen.

De werkgroep legde de methodiek ook voor aan de werkgroep Bekkenwerking. De CIW keurde de aangepaste methodiek goed op 12 april, zodat de methodiek opgenomen kan worden in de methodologie voor de opmaak van de bekkenbeheerplannen.

- werkgroep Rationeel Watergebruik (voorzitter: Marleen Van Damme, afdeling Water, AMINAL)

Project 16 van het Vlaams Milieubeleidsplan voorziet de opmaak en operationalisering van een visie om het aanbod aan grondwater, oppervlaktewater, drinkwater en tweedecircuitwater af te stemmen op de vraag ernaar, met een minimale negatieve milieu-impact.

In uitvoering van dit project zal de werkgroep Rationeel Watergebruik de opmaak van een strategische visie voor de watervoorziening en het watergebruik opvolgen en begeleiden.

Tijdens zijn eerste vergadering, op 22 maart 2005, is in detail ingegaan op de problematiek van het Landeniaan. De resultaten van het Vlaams Grondwatermodel tonen namelijk aan dat de vergunde grondwaterdebieten in de Sokkel, het Landeniaan en het Krijt met 75% moeten afgebouwd worden t.o.v. 1 januari 2000 om een duurzame toestand te kunnen bereiken. Hiertoe worden herstelprogramma's opgemaakt.

Agenda

- De volgende vergadering van de CIW vindt plaats op 30 juni 2005.
- Volgende werkgroepvergaderingen zijn gepland:
  - WG Bekkenwerking op 4 mei
  - WG Kaderrichtlijn Water op 12 mei
  - Permanente Projectgroep op 18 mei
  - WG Watertoets – kaartmateriaal op 24 mei
  - WG Rationeel Watergebruik op 31 mei
  - WG Waterkwantiteit op 8 juni
  - WG Bagger- en Ruimingsspecie op 9 juni
  - WG Ecologisch Waterbeheer op 13 juni

Colofon

Deze digitale nieuwsbrief verschijnt tweemaandelijks en wordt samengesteld door het secretariaat van de CIW. Heeft u interessante informatie over de voortgang van uw werkgroep of vanuit de praktijk of een andere mededeling, dan kunt u deze bezorgen aan het secretariaat van de CIW op onderstaand adres:

Secretariaat CIW
Digitale Nieuwsbrief
Alfons Van de Maelestraat 96
9320 Erembodegem
Tel: 053 - 72 65 07
E-mail: ciw-sec@vmm.be
www.ciwvlaanderen.be

Wenst u deze nieuwsbrief niet langer te ontvangen? Stuur dan een e-mail met als titel 'uitschrijven' naar ciw-sec@vmm.be.